UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Quadragesimusnon[us] ar. co[n]tra p[re]latos ra[n]corosos [et] sup[er]bos. De q[ui]ntuplici vana gl[or]ia p[re]lato[rum] quoru[n]da[m]. Contra vana[m] gl[or]iam sci[...]e pulchra allegatio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

ipſe nō ſit hic:doctrina tamen eius nobiſcū eſt.q̄ dicit.pſ.
vij.Si reddidi retribuētibus mihi mala ⁊c̄.⁊ iterū.Cum
ħis qui oderūt pacē eram pacificus.pſ.cxix.Et ideo vere
fuit homo ſcd̄m cor dei.j.Regū.xiij.Act.xiij.⁊.j.q.vij.ſi q̄s
omnē.quia nil ſic facit hominē ſimilē deo/ſicut miſericor
dia:maxime in p̄latis.quia nil tā peculiare eſt imperialis
maieſtatis:q̄ humanitas:per quā ſolam ſeruatur dei imi
tatio.ſm l.C.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.ſi. ¶ Verū de mar
tyrio cōpaſſionis quid dicam:quod ſcriptū eſt.Amos.vj.
Nil cōpatiebantur ſup cōtritione Joſeph ſcʒ pauperis ⁊
afflicti.Impietas regnat hodie.⁊ ideo compaſſio exulat:
quia ſoli pij cōpatiūtur.vñ Hugo de ſancto vic.Omnes
patiuntur.pauci cōpatiuntur.Pati poſſunt impij.cōpati
autē niſi pij.Et vtinā homines iſti⁹ generationis ſibimet
bene cōpaterētur:⁊ flammarū perpetuarū recordarenť.
ſed paralytici ⁊ inſenſibiles facti ſunt ſibi.Miſeri etenim
hoīes toti pergentes.ſm Bern̄.in ħis q̄ foris ſunt:ignari
ſunt interiorū ſuorum.Exteriorē quippe ſuperficiē intuē
tes/ſalua ſibi oīa ſuſpicantur:nō ſentiētes vermē occultū
qui interiora corrodit.cōtra quos dicitur Prouerb.xxiij.
Verberauerūt me:ſed non dolui.traxerunt me:⁊ nō ſenſi.
Membrū aūt quod dolorē non ſentit:mortuū eſt.⁊ inſen
ſibilis morbus incurabilis eſt.ſm Bern̄.Quis autem ho
die maxime p̄latorū ſentit in ſe qđ in chriſto Jeſu:Phil.
ij.⁊ in ſenſu cogitat circūſpectionem dei:Eccl.xiiij.quam
habuit in redimēdo proprio ſanguine vermiculos inimi
cos:Ubi eſt Jonathas.Jonathas interpretať colūba do
mini.chriſtianus ſcʒ dono ſancti ſpiritus in baptiſmate re
natus.cui Alexander/chriſtus/alleuās(interpretatio ale
xandri)tenebras.q: lux eſt vera.Jo.j.vel auferens angu
ſtias per gratiā qua eſt plenus.ibi Jo.j.mittat purpuram
crucis ſanguine agni.j.Pet.j.immaculati rubricatā.⁊ co
ronam triūphanti in cruce vt ſentiat que chriſti crucifixi
ſunt:j.Machab.x.Chriſtus in carne paſſus eſt.quis eadē
cogitatione armatur:j.Petri.iiij.Quis ſtigmata eius in
mente ⁊ in corpore ſuo portat:Gala.vlt.xij.q.ij.gloria.§.
multi.in fi.Quis configitur chriſto in cruce:Quis in ea
gloriatur:Gala.ij.⁊ vlti.

Copaſſionis martyrium.

¶ Articulus.xlix. A

O Precioſa ſpōſa chri

ſti eccleſia:iā gloria tua nō eſt abintus neq̄
in cruce.ex̄ de ſacra vnc.c.vnico.§.ad exhibē
dum.ſm Dauid.pſ.xliiij.Nam gloria recto
rum tuorū quedā eſt a partu.ſm prophetā Oſee.ix.q: in
eis hodie nō requiriť morū ſed carnis nobilitas.cōtra id
ex̄ de p̄ben.venerabilis.xl.diſ.nos q̄ p̄ſumus.quū tñ va
cāte papatu dixerit ille Piſcatori Petro ⁊ fabri.i.chriſto
Mat.xiij.Mar.vj.Luc.iiij.Jo.vj.ſed ⁊ Marcus fabrum
eū dicebat vocari.Mar.vj.q: putabať filius Joſeph:qui
erat faber lignarius.filio ſucceſſorē querimus:non augu
ſto.q: nobilitas faſtū/faſtus litem/lis odiū parit.no.xxiij.
q.j.qm.¶ Alia gloria tuorū mercenariorū prelatorum in
theſauris ⁊ pecunia eſt.q: gloriātur in multitudine diui
tiarū ſuarū.ſm Dauid pſ.xlviij.paupertatē cōculcantes:
⁊ cōtra eā dogmatizantes:⁊ pecunias iuſtificātes contra
pe.c.gloria.xij.q.ij.⁊.q.j.clericus.Unde ⁊ p̄pter eas reci
piūt clericatū recte cōtra id.c.clericus.Nec cogitāt quali
ter eccleſijs habeāt deſeruire:p̄pter qđ habent beneficia.
ex̄ de reſcrip.c.ſi.lib.vj.ſed qualiter recipiāt fructus earū.
vñ ſemꝑ querunt quāti valet tale beneficiū:q: querunt q̄
ſua ſunt:non que chriſti.Phil.ij.viij.q.j.ſunt in eccleſia.
¶ Alia eorū gloria eſt quū vindictas ⁊ alia mala faciūt.
Exultāt enim in rebus peſſimis.Prouer.ij.Sed talis ex
ultatio maligna eſt.Jaco.iiij.maxime in victorijs iniquo
rū bellorū ⁊ perditionib⁹ hoīm interfectorū:quos gemiti
bus ⁊ lachrymis cū Hieremia plāgere debuiſſent.Hiere.
xiij.⁊.ix.in p̄n.Nec recordātur qđ ſcriptū eſt Prouer.xvij.
Qui in ruina letatur alteri⁹:non erit impunitus.¶ Alia
eorū gloria eſt in quadrigis/⁊ equis phaleratis/albis et
pinguibus/loco aſelli dn̄ici.Mat.xxj.Mar.x.Luce.xix.⁊
Jo.ij.⁊ domicellis armatis/loco puerorū hebreorum oli
uarū ⁊ palmarū deferentiū ramos.Jo.xij.A talib⁹ arma
tis capitur chriſtus.Joan.xviij.Contra talē gloriam ait
Chryſ.Uis cognoſcere chriſti manſuetudinem veniētis:
cōſidera ſpeciem aduētus eius.Nō ſedet in curru aureo
purpura fulgēti.neq̄ aſcēdit ſuper equū feruidum diſcor
die amatorē.Non habet in circuitu ſplendentes gladios
aut ornamēta terribilia armorū:ſed ramos florētes:teſti
monia virtutis ⁊ pietatis.Non recordātes q̄ ſplēdor cle
ricorū maxime p̄latorū humilitas eſt.c.di.contra morē.
⁊ arma eorū lachryme ⁊ orationes.xxiij.q.viij.conuenior. Nimius
¶ Alia eorum gloria in dapibus ⁊ veſtibus exquiſitis epularū
thalonibus/tapetis/cortinis/poculis aureis cryſtallinis et orna
argēteis ⁊ mutatorijs nedū.x.cū Naamā ſyro.iiij.Reg.v. tuum lu
ſed.xx.aut plerū q̄ amplius/annulis aureis ⁊ gēmatis/⁊ xus.
iocalibus arcis plenis/⁊ thalamis cameris ⁊ lectis ebur
neis ⁊ ornatis tapetib⁹ pictis ex egypto ſtrate ſunt eorū ca
mere:aſperſa ſunt eorū cubilia myrrha ⁊ aloe ⁊ cinnamo
mo.Prouerb.vij.Sed de corporib⁹ potius cadaueribus
quorūdam eorū aſcendit fetor.Eſa.xxxiij.Eſdre.j.vt non
videātur camere ⁊ diuerticula dei ſeruorū:ſed triclinia re
gū ⁊ imperatorum.quū apoſtoli quorū vices ipſi tenent.
lxviij.diſt.quorū.pre fame ſpicas alieni agri fricauerint ⁊
comederint.Matth.xij.⁊ Luc.vj.de cōſe.di.v.diſcipulos.
⁊ mantellis ⁊ tunicellis vilibus cōtenti fuerint ⁊ paucis.
Luc.ix.quia de domo in domū ibant expediti abſq̄ pera
⁊ ſacculo:de craſtino non cogitātes.Matth.vj.Luce.xij.
xj.q.iij.ira.ſed cogitatum ſuū in dn̄o iactandum.pſ.liiij.⁊
ſpem in eo habētes q̄ veſtit lilia et paſcit volatilia.Mat.
vj.Non recordantes p̄lati iſtius tēporis q̄ illorum ſuc
ceſſores in vita ⁊ iuriſdictione eſſe debēt:de quib⁹ dicitur
Heb.xj.Circuierunt in melotis ⁊ in pellib⁹ caprinis/egē
tes/anguſtiati/afflicti/in ſolitudinib⁹ errantes/⁊ in mō
tibus ⁊ in ſpeluncis ⁊ in cauernis terre.cōtra tales p̄la
tos.xlj.diſt.epiſcopus vilem.xxxv.di.eccleſie.¶ Alia eorū
gloria in argumentis ſophiſticis ⁊ terrenis ſcientijs eſt.
cōtra id Hiere.ix.Non gloriētur ſapiēs in ſapientia ſua.
Tales exquirūt prudentiā que de terra eſt:non doctores:
ſed negotiatores.Baruch.iij.Sapientes ſunt vt faciant
mala:bene autē neſciunt facere.Hiere.iiij.Et dicentes ſe
eſſe ſapiētes/ſtulti facti ſunt.ad Rom.j.⁊.xlix.di.c.j.§.al
bugine.ſapientes inquā in verbo in quo euacuatur crux
chriſti.j.ad Cor.j.ibi vide ſatis de iſta ſapientia carnali.⁊
Jac.iij.vbi vocatur terrena/animalis/⁊ diabolica.vnde
Bern̄.Mentes implet cōtente ſcientijs que inflant:eas q̄
edificant neſcierūt.luciferi quidē tales ſunt:non igniferi.
vñ loquens Ber.diabolo ait.O lucifer:ſi fuiſſes ignifer/
nunq̄ cecidiſſes.Tales non ardent ⁊ lucent cum Helia ⁊
Joanne.Jo.v.Ille erat lucerna ardēs ſcʒ per amorē.⁊ lu
cens ſcʒ per ſplendorē.vnde Ber.Tantū lucere/vanum:
tantū ardere/parū.Ardere ⁊ lucere perfectū.⁊ de Helia
Eccli.xlviij.diciť in p̄n.Et ſurrexit Helias p̄pheta quaſi
ignis:⁊ verbū ipſius quaſi facula ardebat.vñ in p̄e.loco
Joā.v.Ille erat ⁊c̄.ait Alchuinus.Joannes enim erat lu
cerna/illuminat⁹ a chriſto luce/ardens fide ⁊ dilectione/
lucēs verbo ⁊ actione.Carnales ſciētes ſunt angeli tene
brarum trāſfigurati in angelos lucis.ij.Cor.xj.xxvj.q.v.
epiſcopi.⁊.c.nec mirum.xxix.q.j.§.j.ex̄ de regu.licet.§.ve
rum.ſed veritate nudati/ſemper diſcētes/nunq̄ ad veri
tatem ſciētie peruenientes.ij.ad Timo.iij.xxvj.q.v.nec mi
rum.vltra colū.ſed ⁊ margaritam ſcientie.ex̄ de tranſla.
epiſcopi.poſt tranſ.ſi quam habent/per vitam abomina
bilem denigrantes.De talibus dicitur Prouerb.xj.Circu
lus aureus in narib⁹ ſuis.i.porci/mulier pulchra ⁊ fatua
male morigerata/videť literatus male morigerat⁹.vt dr̄
in collatione Neſteroth de ſciētia ſp̄uali in lib.collationū
Jo.caſſi.Sermocinatio autē domini cū ſimplicibus eſt ⁊
humilibus.Uñ q̄ ambulat ſimpliciter:ambulat confiden
ter.Prouerb.x.dū tamen cum ſimplicitate columbina ſit

miſta/ſicut dicit dñs/aſtutia ſerpentina. Matth.x. Eſto-
te ergo prudẽtes ſicut ſerpẽtes:et ſimplices ſicut colũbe.
xxvj.diſt.§.ecce.vbi Hiero.vt per prudentiã deuitent in-
ſidias:per ſimplicitatẽ non faciant malũ.⁊ ſerpẽtis aſtu
tia ponitur in exemplũ:q: toto corpore occultat caput.et
illud in quo vita eſt/protegit.ita ⁊ nos toto periculo corꝫ-
poris/caput noſtrũ qui eſt chriſtus.ex̃ de ſacra vnc.c.vni-
co.℟.ſed vbi.ſub.§.vnde in veteri teſtamẽto.cuſtodiam⁹.
Item ibi Remigius.id eſt fidẽ chriſti integram ⁊ incorru
ptã ſeruare ſtudeamus.Rabanus.Solet etiã ſerpens eli
gere ſtrictas rimas per quas trãſiens veterẽ pellẽ exuat.
ſimiliter predicator trãſiens per anguſtã viam veterẽ ho-
minẽ oĩno deponat.Item ibi Remigius. Pulchre etiam
dñs predicatores ſerpẽtis aſtutiam monet habere:q: pri
mus homo per ſerpentẽ deceptus eſt.de peni.di.j. ſerpes.
ac ſi diceret.Quia hoſtis callidus fuit ad decipiẽdũ vos:
prudẽtes ſitis ad liberandũ.Ille laudauit lignũ:vos lau
date crucis virtutem.Itẽ ibi Chryſ. Sicut autẽ pruden-
tiã ſerpentis oportet habere:vt in principalibus nõ leda-
mur:ſic ⁊ ſimplicitatẽ columbe in nõ vindicando quũ in-
iuſta patimur:neqꝫ per inſidias alicui nocẽdo. Itẽ Remi
gius. Ideo autem dñs hec duo ſociauit:quia ſimplicitas
abſqꝫ prudẽtia facile decipi poteſt: ⁊ prudẽtia periculoſa
eſt alicui nocẽdo niſi ſimplicitate temperetur.ad hec.xvj.
q.j.ſi cupis.vj.q.j.ex merito.in fi.ij.q.vij.non omnis.xxxvj.
diſt.§.ecce. Idiotas eñ ⁊ elingues elegit dñs diſcipulos:
vt nõ gloriarentur contra eũ. Perdã enim(inquit)ſapiẽ
tiam ſapientiũ ⁊ prudentiam prudentiũ reprobabo. Ubi
ſapiens.vbi ſcriba:Stultã deus fecit ſapientiã hui⁹ mun
di.j.ad Cor.j.ex̃ de pben.venerabilis.que oĩa intelligunt
de abuſu ſciẽtie ⁊ de ſcientijs reprobatis.xxxvij.di.ſi quis
grãmaticam.⁊.xxxviij.diſt.quãuis.vbi de hoc.xxvj.q.ij.§.
his ita.in fi. ¶ De ſancta ſciẽtia ⁊ ea bene vtẽtibus loqui-
tur in magna parte liber Prouer.⁊ Sapiẽtie ⁊ Eccſi.⁊.j.
ad Cor.j.⁊.ij.c.⁊.xxxvij.⁊.viij.diſt.per totũ.⁊.xliij.di. ſit re
ctor.⁊.xxxvj.§.ecce.⁊ ex̃ de renũ.niſi cum pridẽ.§.pro defe-
ctu.Et donum ſciẽtie inter ſeptẽ dona ſpũſſancti cõputa-
tur.Eſa.xj.⁊ Cherubin que plenitudo ſciẽtie interpretan
tur in ordine prime hierarchie ſecũdus eſt. de peni.diſt.ij.
principiũ.℟.omnis.Sed cõtra de ſcientia preſumẽtes ait
Bern. Multi multa ſciunt:⁊ ſemetipſos neſciunt. Alios
inſpiciunt:⁊ ſeipſos deſerunt.Et idem iterũ.Multo me-
lior et laudabilior es ſi te cognoſcis : q̃ ſi te neglecto co-
gnoſceres curſus ſiderum:vires herbarum: cõplexiones
hominũ:naturas animaliũ:⁊ haberes omniũ celeſtium ⁊
terreſtriũ ſcientiã. Item Aug. Indocti rapiũt celũ:⁊ nos
cũ noſtris literis in infernũ deſcendimus. Plato ⁊ Ariſto
tiles ⁊ Auerroes cum alijs paganis philoſophis/Orige
nes ⁊ Arrius cũ alijs ſubtilibus hereticis tenebras exte-
riores incolũt:quia nõ deum glorificauerũt.Rom.j. Non
ſaluat pphetare/predicare/⁊ myſteria vtriuſqꝫ teſtamẽti
noſcere/⁊ multos cõuertere/⁊ penitẽtias audire/⁊ cõſu-
lere/⁊ etiã miracula facere/et male viuere. Sed mãdata
dei ſeruare/⁊ eũ ex toto corde amare. Ioã.xiiij.j.ad Cor.
xiij.j.q.j.multe.c.teneamus.c.prophetauit.c.vide.de peni.
diſt.ij.charitas.j.⁊ diſt.iij.§.vlti.Dicebat ⁊ ille ſeraphicus
chriſti diſcipulus verus alm⁹ Frãciſcus. Tantũ quilibet
ſcit:quantũ operatur:⁊ non plus. Itẽ dicebat loquẽs fratri
bus. Si haberes oẽm ſcientiã:⁊ ſcires interpretari oĩa ge
nera linguarũ:⁊ ſubtiliter de celeſtibus reb⁹ perſcrutari:
in ijs nõ potes gloriari,q: vnus demon ſciuit de celeſtib⁹
et modo ſcit de terrenis plus q̃ oẽs homines.licet fuerit
aliquis qui ſumme ſapiẽtie cognitionẽ a dño recepit ſpe-
cialẽ:vt Salomon. Itẽ dicebat ſuper verbo Apoſtoli Lite
ra occidit:ſpũs autẽ viuificat.ij.Cor.iij. Illi ſunt mortui
ad literã/qui tantũ ſola verba cupiunt ſcire:vt ſapientio-
res videãtur inter alios: vt poſſint acqrere diuitias hui⁹
ſeculi ⁊ honorẽ.Et illi religioſi ſunt mortui ad literã/qui
ſpiritũ diuine litere nolũt ſequi:ſed ſola verba magis cu-
piũt ſcire ⁊ alijs interpretari:q̃ operari.Et illi ſunt viuifi

Non eſt ob eruditionem gloriandum.

cati a ſpũ diuine litere/q̃ omnẽ literã quã ſciũt ⁊ cupiunt
ſcire nõ attribuunt corpori:ſed verbo ⁊ exẽplo reddũt eã
altiſſimo dño cuius eſt omne bonũ. Itẽ dicebat.Quũ vi-
deris ſcientẽ male viuentẽ: cogita q̃ ſit vnus de demoni-
bus ſubtilibus.cognitio in demonib⁹ afflictio erit eis et
eſt:q: non diligũt quem cognoſcũt.⁊ Iaco.iiij. Sciẽti bo-
num ⁊ non facienti peccatũ eſt.ſubaudi maius.de pe.diſt.
ij.ſi eñ inquit.poſt colũ.⁊ Luc.xij. Sciens ſeruus volũta-
tem dñi ſui/⁊ non faciẽs:plagis vapulabit multis.In dei
vero electis ipſa cognitio amor eſt.q: quẽ cognoſcunt hic
diligunt:⁊ perfecti⁹ in patria. Uere quidẽ qui ſe ignorãt
pulchri ſunt.i.pulchri apparẽt inter mulieres.Cãticor.j.
id eſt inter hoĩes ſeculares:ppter ſcientiã quã oſtendunt.
Sed q: ſe ignorãt:vel qd̃ cognoſcũt non operantur:paſcũt
hedos/ſuos ſenſus peculeos.Eſt eñ hedus aĩal.ſm glo.
Mat.xxv.peculeũ ⁊ olidum.Et vadunt poſt veſtigia gre
gum ſuor.i.poſt cogitationes ⁊ affectiones beſtiales.Et
ſpecialiter paſcũt porcos.Luce.xv.quia vt porci vel ſues/
in ſuis voluptatib⁹ inuoluũtur.ij.Pet.ij.de pe.di.iij.ſunt
qui debẽt.Et ventrẽ cupiũt ſiliquis ſaturare.ſm Aug.ſup
pre.c.Luc.xv. Porci ſunt immũdi ſpũs qui ſub ipſo erant.
Nam ciuis de quo premiſit/cui adheſerat adoleſcens:ali
quis aereus princeps eſt ad militiã diaboli pertinẽs.cui⁹
villa eſt mũdus poteſtatis ipſius:de qua premiſit.⁊ miſit
illũ in villã.ſm Bedã. Porcos paſcere/eſt ea q̃bus immũ
di ſpũs gaudent operari. Siliqua aũt ſm Amb.genus le
guminis eſt:intus inanis/foris mollis:quo corpus nõ re-
ficitur:ſed impletur vt ſit magis oneri. Itẽ ibi Aug. Sili
que ergo q̃bus porcos paſcebat:ſeculares doctrine ſunt
ſteriles/vanitatẽ perſonãtes:de q̃bus laudes idolorũ fa
bularũqꝫ ad deos gentiũ pertinentiũ vario ſermone atqꝫ
carminibus percrepãt:quib⁹ demonia delectãtur. Unde
quũ iſte ſaturari cupiebat:aliquod ſolidum ⁊ rectũ quod
ad bonã vitam pertineret/inuenire volebat in talibus:⁊
nõ poterat.vñ ſequitur.Et nemo illi dabat.q: in ſciẽtijs mũ
danis querit̃ guſtus ⁊ fruct⁹ anime:⁊ nõ inuenit̃.q: vere
tales ſciẽtie liberales inflant:et nõ ſatiant. de hoc.xxxvj.
di.§.hinc etiam ille.⁊.c.⁊ ideo.Et ſtudẽtes maxime diuin
talibus ſciẽtijs appendũt labores:⁊ nõ in ſaturitate:⁊ ar
gentũ:⁊ non in panib⁹ diuine ſcientie anime refectiuis:q
ſunt panes vite.Eccſi.xv.de hoc Eſa.lv.ad literam.Tales
carnales ſciẽtie deſtruent̃.j.ad Cor.xiij.ſed vnũ iota diui
ne ſciẽtie non preteribit. Mat.v.Et celũ ⁊ terra trãſibũt:
ſcꝫ in ſuperficie quũ purgabuntur.verba autẽ dei in eter
num ſtant. Mat.xxiiij.⁊ Luc.xxi.xxxv.q.x.fraternitatis.q:
ſacra lex ab eterno eſt:⁊ ex ore altiſſimi exijt:⁊ cũ eo perma
net in euũ.Eccſi.xxiiij. Adde hic qd̃ ſcripſi.s.in.§.expedi
tis nobilib⁹. vſqꝫ ad ℟.v.in ar.xxiiij.in iſta.ij.pte. ¶ Alia
corũ gloria eſt in decore exteriori:quũ ſint moribus inde
cori.c.di.cõtra. Topertum ſeculariũ portare tõſuram par
uulam clericalẽ circũferre ⁊ abſcondere:pannis viridib⁹
⁊ rubeis ⁊ exquiſiti coloris ⁊ quidã eorũ virgatis ⁊ par
titis ſe induere.cõtra quos ex̃ de vi.⁊ hone.cleri.clerici.ij.
⁊ pena eorũ.eo.ti.quoniã.in clemẽ. In edificijs ⁊ ſupelle
ctilibus decorẽ querere:pulchros apparere: ſe comere:et
dealbare:pectere:⁊ ad delectationẽ balnea frequentare:
pingues ⁊ magnos dextrarios equitare: familiã iuueni
lem ⁊ diuerſis mutatorijs adornatam ⁊ precioſis pannis
amictã ⁊ ſplẽdidam ſecum ferre:frena argentata ⁊ calca
ria ⁊ ſellas precioſas habere:vt exterior oĩs pulchritudo
appareat. Sed glĩa taliũ ſtercus ⁊ vermis.j.Machab.ij.
Tales fuci meretricij ſunt.de cõ.di.v.fucare.Tales appa
ratus militantiũ mũdo ſunt.Tales põpe Ceſaris ⁊ regũ
ſunt.xxj.q.iiij.⁊ hic adde qd̃ ſcripſi.s. in magno.§.poſtq̃
pn.in ar.x.⁊ in.§.vij.℟.diſcãt.in ar.xv.in iſta.ij.pte. ¶ Un
Paphũcius in collatione de trib⁹ abrenũtiationibus in
lib.collationũ Io.caſſi. Ut eñ virtutes vel ipſa charitas
que earũ fons eſt:in hoc ſeculo cõquiſita/poſt finẽ quoqꝫ
huius vite pulchrũ ac ſplendidũ amatorẽ ſuũ reddit:ita
vitia ad illam perẽnem cõmorationẽ obfuſcatam mentem

quodãmodo coloꝛibus tetris infectãq; tranſmittũt. Pulchritudo em̃ vel defoꝛmitas anime virtutũ ſeu vitioꝛũ gignitur qualitate. ex q̇bus quidam attractus coloꝛ aut ita eam ſplendidã reddit: vt a ꝓpheta Dauid. pſ̃. xliiij. mereatur audire: Et cõcupiſcet rex decoꝛem tuum. aut certe atram fetidã atq; defoꝛmem ita vt fetoꝛẽ pꝛopꝛie turpitudinis ipſa cõfiteatur: ⁊ dicat in pſ̃. xxxvij. Computruerũt ⁊ coꝛrupte ſunt cicatrices mee: a facie inſipientie mee. ⁊ dñs alibi Hiere. viij. in fi. ad eam. Quare (inquit) nõ eſt obducta cicatrix filie populi mei? Cultũ ⁊ decoꝛem virtutum requirit dñs in eccleſia ſua: non coloꝛũ. ex̃ de vi. ⁊ ho. cleri. cum decoꝛem. ⁊ de immu. eccle. decet domũ. lib. vj. de pe. diſt. ij. §. romanos. ꝟ. illa anima. al's eſt. c. in pſ̃. ⁊ Cañ. v. Rex noſter ſpecioſus foꝛma pꝛe filijs hominũ. cuiꝰ pulchritudinẽ ſol ⁊ luna mirant̃. vt dicit alma Agnes. In cruce autem pallet: ſputis illitus defoꝛmatur: non eſt ei ſpecies neq; decoꝛ: ⁊ quaſi lepꝛoſus apparet. Eſa. liij. Equum nõ habet neq; domicellũ. cum vilibus ſe aſſociat. Jo. iiij. ſanctus ſanctoꝝ. De quo oꝛdine ſunt tales ⁊ pꝛelati ⁊ clerici? Non habẽt oꝛdinem contra apoſtolũ. ſed oꝛdinẽ faciunt. j. ad Coꝛ. xij. Expectent locũ illũ vbi nullus oꝛdo ſed ſempiternus hoꝛroꝛ inhabitat. Job. x. ſm Bern̄. Tota quaſi es ingloꝛia in mẽbꝛis mater eccleſia: detenta falſa ⁊ vana gloꝛia aufers ſpõſo tuo gloꝛiam quã alteri non vult dare. vñ dicit Eſa. xlij. Gloꝛiam meã alteri non dabo. Ipſe qui eſt rex gloꝛie. pſ̃. xxiij. dicit Jo. viij. Ego gloꝛiam meã non quero. vbi Chꝛyſ. q. d. ex honoꝛe quẽ ad patrẽ habeo hec locutus ſum vobis: ⁊ ꝓpter hoc dehonoꝛatis me. ſed nulla eſt mihi cura huius cõtumelie. Illi em̃ notas debetis: ꝓpter quẽ hec audio. Paulus in gloꝛia ꝓpter chꝛiſtũ ait. j. ad Tim. j. Regi ſeculoꝝ immoꝛtali inuiſibili ſoli deo honoꝛ ⁊ gloꝛia in ſecula ſeculoꝛũ. Et angeli concinũt Luc. ij. Gloꝛia in excelſis deo. ⁊ de cõſe. di. j. hi duo. ⁊ c. poꝛro. quã tu ei aufers in terris. ⁊ ideo perdis eius pacẽ ⁊ gratiam: et tãdem filij tui vane gloꝛioſi perdẽt illam verã gloꝛiam propter iſtã falſam gloꝛiã. q2 quũ deum cognouiſſent: nõ ſicut deũ ſed ſe gloꝛificauerũt: quia euanuerũt in cogitationibus ſuis. ad Rom. j. interpꝛetatiue vere ꝑ Achoꝛ. Joſue vij. j. q. iiij. §. item peccato ciuiũ. qui interpꝛetat̃ lumen fratris: qui ſignificat quẽlibet xenodoxie deditũ: foꝛis lucentem intus tenebꝛoſum. q̃ furatur regulã auream diuine ſapientie oĩa regulantis. iij. diſ. regula. ſibi eã appꝛopꝛians: ⁊ ex ea placere deſiderans hoĩbus. contra id. j. Pet. iiij. ⁊ j. q. iij. vendẽtes. ſi quis loquitur quaſi ſermones dei. vbi Greg. Qui in verbo dei gloꝛiã pꝛopꝛiã querit: ius dantis inuadit. quia ſcriptum eſt. Danti mihi ſapientiã dabo gloꝛiã. Eccli. lj. quia ex oꝛe eius pꝛudẽtia ⁊ ſciẽtia. Pꝛouer. ij. ⁊ pſ̃. xliiij. Lingua mea calamꝰ ſcribe velociter ſcꝫ ſpũſancti ſcribentis: quia digito dei. i. ſpũſancto. Joã. viij. Mat. xij. Luc. xj. ibi. Si in digito dei teſtamẽti tabule cõſcribuntur. Exo. xxxj. Quis em̃ appꝛopꝛiabit ſibi dei doctrinam: quã filius coeternus. ex̃ de ſum. tri. c. j. ⁊ in cle. eo. ti. fidei. pater. ⁊ ſapiẽtia eius. Eccli. xxiiij. dixerit Jo. vij. Mea doctrina non eſt mea: q2 ſm Aug. filius a patre eſt. ⁊ quicq̇d habet ab eo habet. Furatur etiã Achoꝛ chlamydem coccineam. i. potentiã vel dignitatẽ eccleſiaſticam: quã ſibi appꝛopꝛiat vane gloꝛioſus de ea ſuperbiẽdo ⁊ ea abutendo ⁊ qui in eo ꝙ pꝛeſidet nõ deo placere/ſed hoĩbus delectatur. cõtra qd̃ Gala. j. Si hoĩbus placerẽ: chꝛiſti ſeruus nõ eſſem. l. di. ſi quis diaconus. lxxxiij. di. c. vlti. Talis xenodoxus dicit in coꝛde ſuo. Deus ſum: ⁊ in cathedra dei ſedeo. Ezech. xxviij. Sed nõ videt quomodo ſedet in cathedra. q2 q̇ male ſedet in cathedra: iniuriã facit cathedre. xl. diſt. multi. quia ſuper cathedram Moyſi ſedẽt hodie ſcribe ⁊ phariſei. Mat. xxiij. j. q. j. nõ quales. xix. di. ſm. ſed vtinam bene facerẽt ⁊ bene dicerent. quia os eoꝛum locutũ eſt ſuperbiã. pſ̃. xvj. ⁊ linguam habent magniloquã. pſ̃. xj. Et loquũtur grandia: ⁊ totus eoꝛũ ſermo ſuperbia eſt. de pe. di. ij. ſi enim inquit. ꝟ. petrus. Sed frequenter malam habent doctrinã. quia maloꝛũ doctoꝛum doctrina mala eſt.

j. q. vij. conuenientibꝰ. Et peioꝛem vitã: q2 mala loquunt̃: et peioꝛa agunt. Non magis in regno celoꝝ: ſed in regno ſuperboꝛũ ſpirituũ vocabuntur. Matth. v. vt ſic potẽtes dignitate/potẽtes ſint in toꝛmentoꝛũ maioꝛum eternitate. Sap. vj. viij. q. j. illud. quia cathedra taliũ peſtilẽs fuit: maxime ſimoniacoꝛũ vendentiũ colũbas. i. gratiam ſpiritusſancti: in manuũ impoſitione ⁊ beneficioꝛum collatione. Et ideo dñs eoꝛũ cathedras euertit. Mat. xxj. Marc. xj. Luce. xix. Joã. ij. j. q. iij. ex multis. Iſti tales rectoꝛes vel potius deſtructoꝛes ſunt qui pꝛimos accubitus in cenis et pꝛimas cathedras in ſynagogis querũt. Matth. xxiij. ſemper ambiẽtes/⁊ nunq̃ ſatis bibentes. Utinam hi ſm Bern̄. ita agiles inuenirentur ad curam: ſicut agiliter curꝛunt ad cathedrã. Uere pꝛelati mercenarij ne dicamus fures. Mercenarij quidẽ ſunt ſm Greg. quia locũ quidem paſtoꝛũ tenent: ſed lucra animarũ non querunt. terrenis cõmodis inhiant. tẽpoꝛalibus lucris paſcuntur. impenſa ſibi reuerẽtia delectantur. De ijs plus q̃ ſatis in iſto opere dixi: quia ſatis ⁊ plus q̃ ſatis eſt neceſſe impingere contra eos: qui cũ ſuis ambitionibus totã quaſi dei eccleſiã vaſtauerunt. De ijs Jo. x. ⁊ xxiij. q. iiij. tres perſonas. Sed inſuper dictus Achoꝛ. hiſtoꝛia Achoꝛ Joſue. vij. j. q. iiij. §. item peccato ciuiũ. ducẽtos ſiclos furatur: ꝑ quos coꝛpoꝛales ⁊ ſpirituales diuitie deſignãtur: quas illi furant̃ qui in eo ꝙ plus ſe eſtimant gloꝛiantur: ſicut phariſeus in tẽplo oꝛans ⁊ dicens. Non ſum ſicut ceteri hoim. Luc. xviij. Contra qd̃ dicebat ille ingloꝛius in ſe/ſed in chꝛiſto ſumme gloꝛians. Non gloꝛietur foꝛtis in foꝛtitudine ſua: ⁊ ſapiẽs in ſapientia ſua: ⁊ diues in diuitijs ſuis: ſed gloꝛietur ſcire ⁊ noſſe deũ. Hiere. ix. ⁊ alter ait. Qui gloꝛiat̃: in dño gloꝛietur. ij. ad Coꝝ. x. Et iterũ. Nemo gloꝛietur in hominibus. j. ad Coꝝ. iij. Et iterũ. Quid habes quod nõ accepiſti? ſi autẽ accepiſti: quid gloꝛiaris quaſi nõ acceperis? j. ad Coꝝ. iiij. Et iterum. Gratia dei ſum id quod ſum. j. ad Coꝝ. xv. Recte igitur humilis dicit̃ ab Egidio fratre ſocio beati Franciſci q̃ aliena reddit. ⁊ omnis ſuperbus fur et latro ſibi appꝛopꝛiãs alienũ. nihil enim pꝛopꝛiũ eſt hominis: niſi peccatũ. quia omnis homo mendax. pſ̃. cxv. ⁊ Rom. iij. ⁊ nullus ſine peccato. de pe. di. ij. ſi enim. licet nemo ex neceſſitate peccet. quia omne peccatũ voluntariũ. xv. q. j. §. j. ⁊ xxiij. q. iiij. vaſis ire. al's eſt. §. ſub. c. nabuchodonoſoꝛ. ¶ Dic ergo eccleſia i chꝛiſto ſancto gloꝛioſa/rectoꝛibus tuis xenodoxis querẽtibus gloꝛiam ab hoĩbus et nõ deo. Si ego gloꝛifico meipſum: gloꝛia mea nihil eſt. Joã. viij. Et ideo talis gloꝛia vmbꝛe ſimilis eſt: que nihil aliud eſt q̃ pꝛiuatio lucis ex obiecto coꝛpoꝛis: ⁊ que fugit ſequentes ⁊ inſequit̃ fugientes. iuxta illud Eccli. xj. Si ſecutus fueris: nõ appꝛehẽdes. ⁊ ſi pꝛecurreris: nõ effugies vñ Philoſophus. Hoc ſolũ habet humana gloꝛia gloꝛioſum: ꝙ ſe appetẽtes fugit: ⁊ ſe fugiẽtes appetit. ar. viij. q. j. in ſcripturis. j. q. vj. ſicut. Quid miſeri vane gloꝛiamur: et conamur vincere alios: ⁊ trãſcendere vbi pꝛemiũ non eſt? vt dicit gloſ. Gal. v. ſup ꝟbo inanis gloꝛie cupidi. Stulti mercatoꝛes ſumus: q̃ bonũ opus vñ poteramus habere verã ⁊ eternã gloꝛiã: pꝛo falſa ⁊ momẽtanea vendimꝰ. dicente dño Matth. vj. Receperũt mercedẽ ſuã. vñ Greg. Quũ ꝓ recto opere laus trãſitoꝛia querit̃: eterna retributione res digna vili ꝓcio vendit̃. Et Bern̄. Quicq̇d fauoris captamꝰ: deo furamur. Quid etiã infelices hypocrite ſepulcris dealbatis ſimiles/pleni intus oſſibus moꝛtuoꝛũ. Mat. xxiij. laudari cupimꝰ: quũ ſimus vituperabiles: vñ Ber. ſup illud Pauli. Ro. viij. Uanitati ſubiecta eſt creatura nõ volẽs. De qua vniuerſali vanitate ineſt nobis velle laudari quũ ſimꝰ vituperabiles: ⁊ nolle laudare quos ſcimus laudabiles. Cõtra qd̃ dicit Chꝛyſ. Hypocrita: vt q̇d nõ vis eſſe laudabilis: q̃ vis vt lauderis? q̇d foꝛmoſus apparere: ⁊ foꝛmoſus nõ eſſe? ¶ Sꝫ o ꝟa mater eccl'ia/⁊ nõ ficta: ſimplex/nõ duplex: nõ rugoſa/ſed ſincera: realis/nõ ſuꝑficialis: humilis/nõ elata: foꝛmoſa interiꝰ/nigra in moꝛtificatiõe coꝛpis exteriꝰ; querẽs ſpõſi gloꝛiã/⁊ nõ tuã.

O ethiopiſſa prius nigerrima. O catula prius immūda.
Mat.xv. O alienigena per ſamaritanā pꝛefigurata. Jo.
iiij.⁊ peregrina. O ſanguiſflua. Mat.ix. Marc.v. ⁊ Luce
viij. O chananea. Mat.xv. O prius ceca ⁊ orphana ⁊ vi
dua pri⁹ multos habēs amatores. Hiere.iij. Ingrata deo
⁊ nature. Beſtiarū ſocia. Plaſmatoris ignara. Promiſſi
meſſie neſcia. Joā.iiij. Omni trāſeunti pedes tuos. Eſa.
xlvij. diuaricans.xxxij.q.v.ſi paulus. O oleaſtrū ſylueſtre.
ad Rom.xj. Filia tenebrarū.ad Roma.xiij. Expers lucis.
Serua ſenſuū exteriorū. Socia reptiliū. Prius idolorum
cultrix. Ignominia peccatorū plena. Quis te prouexit in
hanc gloriā ⁊ honorem: vt ſanctorū ſancto deſpōſareris?
Deo viuo ſpūaliter vnireris? Oſee.ij.j.ad Cor.vj. Et ſa/
cramētaliter.de cōſe.di.ij.in chriſto pater.⁊ ex͂ de ſum.tri.
c.ij.ipſi⁹ ſanguine mūdareris ab oibus immūditijs tuis?
Ephe.v. Ab ipſo luce illuminareris? Jo.j. Et ſynagoge ⁊
filijs regis. Mat.viij.⁊ ouibus iſrael. Mat.xv. prepone/
reris? Et regum vberibus lactareris? Eſa.lx. Tantis gra
tijs tēporalibus ⁊ ſpūalibus ditareris? Ab oriente in occi
dentē adorareris? xciij.di.legim⁹. Et deinde gens ſancta/
populus acq̄ſitionis/regale ſacerdotiū vocareris? j.Pe.
ij.ex͂ de elec.fundamēta.§.j.lib.vj. Clauibus regni celeſtis
ligādi ⁊ ſoluendi in terra poteſtate vtereris? Mat.xviij.
xxiiij.q.j.quodcūq̄.de pe.di.j.quē penitet. Unde totū tibi
hoc niſi a crucis ſancta ignominia? j.ad Cor.j.⁊.ij.que eſt
tua gloria. Gala.v. Nam a ligno tuus ſponſus regnauit
Phil.ij.⁊ in pſ. q: ibi cōtra hoſtem tuū ſeuiſſimū triūpha
uit. Super lignū te portauit.j.Per.ij. In ligno te multipli
cauit granū frumēti qḋ in cruce caput inclinauit. Jo.xij.
⁊ xviij. In ligno te ad patriam tranſportauit. Sap.xvij.
Ergo gloria tua ⁊ filiorū tuorū maxime rectorū in cruce
eſt/in fame/ſiti/nuditate/perſecutionib⁹/⁊ tribulationi/
bus.ij.Cor.xj.Ro.v. Gloria etiā tua teſtimoniū conſcien
tie tue.ij.ad Cor.j.xj.q.iij.inter verba.⁊.c.ſeq.⁊.c.cuſtodi.
⁊.c.in cunctis.⁊ ex͂ de ſacra vnc.c.vnico.§.j. Gloria tua et
preguſtatio tua patrie facta eſt tibi perſecutio ſicut ſpōſo
tuo. Jo.xvj. Gloria tua gloria ſpōſi tui q̄ eſt carnis inglo
ria. Quis gloriabit ſe mundū habere cor? Prouerb.xx.de
pe.di.ij.ſem.ad.ij.colū. Sed nūquid gloriabitur ſecuris
contra illū qui ſecat in ea.aut figmentū contra figulum.
Eſa.x.⁊.xxix.⁊.xlv.di.xxj.inferior ſedes. Adde hic qḋ ſcri/
pſi.ſ.in prima parte in.§.q: ſatis.per totū.in ar.lxvj.⁊ in
§.firma colūna.in ar.lxvij. Qui pacē ⁊ gloriam verā que/
rit: inglorius habitat ſuper terrā: querens hic ⁊ tandē in
dño gloriari.ij.ad Cor.x.participās gloriā recumbentiū
cū Abraā/Iſaac/⁊ Jacob. Mat.viij. Sede ergo in loco
nouiſſimo humilis ſponſa chriſti eccleſia/nihilitatem tuā
⁊ miſeriā ⁊ offenſiones cōtinuas recognoſcēs: vt ſit tibi
gloria in celis coram ſimul diſcūbentibus: dicēte ſponſo.
Amica aſcēde ſuperius. Luc.xiiij.vbi Baſilius. Occupa/
re ergo locum vltimū in conuiuijs iuxta mandatū conue/
niēs eſt. Sed rurſus in hūc contētioſe irruere reprobum:
tanq̄ interemptorium ordinis/⁊ cauſatiuū tumultus.⁊ de
eo mota cōtentio equiparabit nos litigātibus de prima/
tu. ¶ Preter genera martyrij q̄.ſ.poſui ſunt ⁊ alia multa
martyria ſancta: de q̄bus hodie nec vnū video ſupereſſe.
Et primo quidē quū quis patitur pro iuſtitia ſicut Abel.
de quo Mat.xxiij.a ſanguine Abel iuſti.vbi dicit Aug. q̄
in Abel triplex pfectio fuit: virginitatis/ſacerdotij ⁊ mar
tyrij.dixi in prima parte in.§.xxxvj.in.℟. Quid etiā.in ar.
xxxvj. De iſto martyrio Mat.v. Beati q̄ perſecutionē pa/
tiūtur propter iuſtitiā.vbi Chryſ. ſuper Mat.hoc eſt ꝓ/
pter virtutē: propter defenſionē aliorū: propter pietatem.
iuſtitiā enim cōſueuit ꝓ virtute anime ponere.vt ibi. Niſi
abundauerit iuſtitia veſtra ⁊c. Mat.v.⁊ ibi. Primū que/
rite regnū dei ⁊ iuſtitiam eius ⁊c. Mat.vj. ¶ Item Aug.
de ſermone dñi in monte. Pace enim intrinſecus cuſtodi
ta ac firmata/quaſcūq̄ perſecutiones ille q̄ foras ſcilicet
princeps huius mūdi. Jo.xij.miſſus eſt/forinſecus conci/
tauit: auget gloriā que ſm deum eſt. Item ibi Hiero. Si/
gnanter aūt addidit propter iuſtitiā.multi enim propter
ſua peccata perſecutionem patiuntur:⁊ nō ſunt iuſti. Si/
mulq̄ cōſidera q̄ octaua vere circūciſionis. Luc.ij.beati
tudo martyrio terminetur. Itē Chryſ. Non aūt dixit bea
ti qui a gentib⁹ perſecutionē patiūtur.ne putes illum ſo
lum beatū qui perſecutionē patitur ꝑpter idola non colē
da. Ideo ⁊ qui ab hereticis perſecutionē patitur propter
veritatē non relinquēdam: beatus eſt.quia ꝑpter iuſtitiā
patitur. Sed ⁊ ſi quis ex potētibus qui chriſtiani videntur
forſitā propter peccata ſua correctus a te/fuerit te perſe
cutus: beatus es cū Joā.baptiſta Matth.xiiij.xxj.q.iiij.
vnuſquiſq̄. Si eīn verum eſt q̄ martyres ſunt ꝓphete q̄ a
ſuis occiſi ſunt: ſine dubio qui ꝑpter cauſam dei quid pa
titur:⁊ ſi anus.i.vetula patitur: mercedē martyrij habet.
Et ideo non poſuit ſcriptura perſonas perſequentiū ſed
ſolā cauſam perſecutionis vt nō aſpicias q̄s te perſequi
tur: ſed ꝑpter quid. Itē ibi Hilarius. Sic ergo ad poſtre
mū eos in beatitudine numerat: q̄bus oia pro chriſto pa
ti/qui iuſtitia eſt/pronus affectus eſt. His igitur ⁊ regnū
ſeruatur: quia in cōtēptu ſeculi ſunt pauperes ſpiritu. De
iſto martyrio ⁊ materia.xxiij.q.iiij.nimiū.⁊.c.qui peccat.⁊
c.ſi eccleſia. Sed vbi eſt hodie talis martyr: qui ꝑ iuſtitia
velit pati? Multos autē martyres paſſiuos video in dei
eccleſia: adulteros/homicidas/maledicos/alienorū ap
petitores: ſed chriſtianos paucos video ꝑ iuſtitia patien
tes.j.Per.iiij. Sed pena ſm Aug.nō facit martyrem: ſed
cauſa.alias coronātur etiā ⁊ latrones. ¶ Secundo.quū
q̄s patitur ꝑ lege.ſicut Machabei. Pro quib⁹ licet paſſi
ſunt ante incarnationē agit feſtum eccleſia.quia ſicut ait
Bern.quod negauit eis tēpus: conceſſit forma martyrij.
quoniā eo modo paſſi ſunt quo ⁊ martyres noui teſtamē
ti. Paſſi eīn ſunt ne tranſgrederētur legem: ſicut ⁊ iſti ne
agnitā negarent fidē. Alia cauſa eſt/fides reſurrectionis
quā apertiſſime teſtati ſunt dicentes.ij.Machab.vij. Tu
quidem ſceleratiſſime in preſenti vita nos perdis.ſed rex
mūdi defunctos nos ꝑ ſuis legibus in eterne vite reſurre
ctionē ſuſcitabit. Martyrizati etiā pro fide ⁊ lege dei fue
rūt tres pueri.de q̄bus Dan.iij.xj.q.iij.imperatores.xxiij.
q.iiij.quādo.⁊.c.nō inuenitur. ¶ Tertio.quū quis patit
pro chriſto.i.vice chriſti.ſicut innocentes in quorū ſingu
lis chriſtus putat occidi. Matth.ij. ¶ Quarto.quū quis
occiditur ꝑ fide chriſti ſicut Stephan⁹. Act.vj.⁊ alij mar/
tyres in nouo teſtamēto.et iſti dicūtur proprie martyres:
q: paſſi ſunt ꝑpter teſtimoniū rei geſte: ſcʒ incarnationis
⁊ aliorū articulorū fidei chriſtiane: de quibus multi dubi
tauerūt.⁊ ideo ad certificandū de hmōi veritate neceſſe
fuit adducere teſtes.de quibus Eſa.xliij. Uere vos teſtes
mihi.gloſ.apoſtoli ⁊ martyres teſtificantes: Fuerunt aūt
omnia in martyribus q̄ in teſtibus requiritur. Primo.
liberi.iiij.q.iij.§.item in criminali.℟.item ſerui. Et ipſi li
berati a ſeruitute peccati.de qua Joan.viij.⁊.ij.Per.ij.a
quo quis ſuperatus eſt/ei⁹ ſeruus eſt. Secūdo.ſexus vi
rilis.xv.q.iij.de crimine.⁊ ipſi inflexibiles. vnde Greg.ſu
per illo verbo/nimis cōfortatus eſt principat⁹ eorum. Occi
di poſſunt: flecti nequeunt. Tertio.legitime etatis.iiij.q.
iij.c.j.⁊ ipſi ſenſati.j.Cor.xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus.
Quarto.ſane mentis.iij.q.viij.§.tria.quia elegerūt tem
poraliter cruciari: vt poſſent eternaliter delectari. Sapiē.
iij. In paucis vexati/in multis bene diſponentur. Quin
to.bone operationis.iiij.q.iij.§.item in criminali.℟.in te
ſtibus. Et ipſi tales. Job.ix. Tranſierunt quaſi naues po
ma portantes: que poſt ſe relinquunt odorem. Sexto.di
uites virtutibus.iiij.q.iij.§.item in criminali.℟.teſtium.
Greg.in homi. Si vere fratres diuites eſſe cupitis veras
diuitias amate. Septimo fideles.ex͂ de teſti.c.j.quia pro
fide mortui. Act.xxj. Non ſolū alligari ſed etiam mori pa
ratus ſum propter nomen dei Jeſu. Octauo.quia non
ſurdi.iij.q.vij.§.tria.ſed obedientes legi. Prouerb.xviij.
Qui declinat aures ſuas ne audiat legem: oratio eius
erit execrabilis. Nono.q: non pro ſe ſed pro chriſto teſti
ficant

ficati ſunt.iiij.q.iij.§.oībus. Act.x. Nos ſumus teſtes oīm que fecit in regione iudeorū. Decimo: q: iurauerūt.ex de teſti.nuper.ꝓpter firmū propoſitū.pſ.cxviij. Juraui ⁊ ſtatui cuſtodire iudicia iuſtitie tue. Undecimo: examinati. ex de teſti.venerabili.⁊ eo.ti. Jn noīe dñi.no.gloſ.non eſt. Et ipſi multis tribulationibus purgati ⁊ examinati.Sap.iij. Tāq̄ aurū in fornace ⁊c.de pe.di.ij.ſi em̄.vltra.iiij.colū. ver.ſedet. Duodecimo: ieiuni.ex de teſti.c.j.et ipſi tn̄ cruci fixeros.Bal.vlti. Nos teſtes inſtaurat dñs ꝯtra nos. Job.j.vnde Grego. Totus mūdus martyribus plenus eſt. Jā pene tot qui videmus nō ſcimus quot veritatis teſtes habemus: cōtra nos ergo erūt in iudicio: q: ipſi ſanguinē fuderūt ꝑ dño: quē nos miſeri ꝑ vili pecunia ſeu ferida luxuria negare nō formidamus.xj.q.iij.exiſtimāt. verbo et opere dicēdū fidē. Unde martyr grece/dr̄ teſtis latine. ſm̄ Maximianū. ¶ Quatuor em̄ ſunt neceſſaria vt aliq̄s proprie dicat martyr.ſ. Volūtaria.xv.q.j.nō eſt.ſuſtinētia paſſiōis. Puritas cōſciētie.j.q.j.vide. Bonitas cauſe.j. Pe.iiij. Nemo aūt veſtrū patiat quaſi homicida aut fur ⁊c. Et infra. Si aūt vt chriſtianus: nō erubeſcat. Et tēpus gratie. Sufficit tn̄ forma martyrij.vt dictū eſt.ſ.ver.ij. Sz ⁊ quotquot prophete ⁊ ſancti ante chriſtū mortui ſunt: ꝑ fide et in fide chriſti mortui ſunt et ſalui. Actuū.xvj. Unde quidam.

Cui patientia: mens bene conſcia: congrua cauſa:
Tempus et adfuerit: hic bene martyr erit.

¶ Quinto.quū patit ꝑ libertate eccleſie ſicut beat⁹ Thomas cātuarien. Eque em̄ deſiderāda eſt eccleſiaſtica libertas.ex de immu.eccle.non minus.vt fides. Unde btūs Amb. ait imperatori. Si rapis: ſi deuoras: ſi acceperis: ſuſtinebo. ſi aūt extēdas manū ad ſanctuariū dei: ibi me inuenies ſacerdotē.de hoc.xxiij.q.viij.conuenior. ¶ Sexto.quū patit ꝑ aſſertione veritatis.ſicut Hieremias lapidat⁹: ⁊ Eſaias ſerra lignea ſerrat⁹.et Ezechiel.xxiij.q.iiij.recedite. ¶ Septimo.quū patit ꝑ redargutiōe iniquitatis. ſicut beatus Joānes baptiſta. Mat.xiiij. Mar.vj.xxij.q.iiij.vnuſq̄ſq;. ¶ Octauo.quum patit ex ſolo motu charitatis.ſicut chriſtus dr̄ martyr ⁊ ꝓtomartyr in teſtamēto nouo ꝑ redēptione humani generis.vñ Cañ.v. Dilectus meus cādidus et rubicūdus. Jn hoc ꝙ ait dilectus: notat radicē miniſterij: ſz charitatē. Jn hoc ꝙ ait cādidus: puritatē mentis ⁊ corporis. Jn hoc ꝙ ait rubicundus: tolerantiā paſſionis. De iſto martyrio dicit Luc.xij. Baptiſmo habeo baptizari: et quō coarctor: quouſq; impleat.vbi Beda.i. ſanguinis ꝓprij tinctione prius habeo ꝓfundi: ⁊ ſic corda credētiū ſpiritus igne inflāmare. ¶ Nono.quū quis patitur ꝑ ſuo crimine: ſz in patibulo reatū ꝓpriū confitet ⁊ chriſtū.legit ⁊ no.de pe.di.j.importuna.in gloſ.nō in rei veritate. Ue autē nobis qui in honorē martyrū comeſſationes et ebrietates creberrimas celebramus.xliiij.di.comeſſationes. Jpſi em̄ nobis exēplum certādi dederūt: nō crapulandi. vnde Chryſ. Tu chriſtiane delicatus es miles: ſi putas te poſſe ſine pugna vincere: ſine certamine triumphare. Exerce vires in fortitudine. dimica atrociter in prelio: ⁊ certa. Cōſidera pactū: conditionē attēde: militiā nosce: pactum qd̄ ſpopōdiſti: cōditionē qua acceſſiſti: militiā cui nomē dediſti. hoc em̄ pacto cuncti pugnauerūt: hac cōditione cuncti vicerūt. Nō oremus pro martyribus ne eis iniuriā faciamus.ex de cele.miſ. cū marthe.§.ſi. Honoramus eos verbis: vita ab eis diſſugimur. Oramus eos ꝑ nobis: ſz eorū martyria fugim⁹. Quare ergo ſuffragia eorū querim⁹: Si em̄ exēpla eoꝝ ſequi vellemus: eos ꝓpitios haberem⁹: q: dati ſunt nobis in patronos ad auxiliandū. adiuuant em̄ nos meritis ſuis ⁊ orationib⁹. De primo Aug. ad Maximus. O immēſa dei pietas. Martyrū merita/ nr̄a vult eſſe ſuffragia. Jllos examinat: vt nos erudiat. Jllos cōterit: vt nos acquirat. Jlloꝝ cruciatus/ noſtros vult eſſe ꝓfectus. De ſcōo Hiero.contra Uigilantiū. Si apl̄i ⁊ martyres adhuc in corpore poſiti orāt ꝑ ceteris: qñ de ſe adhuc deberēt eſſe ſoliciti: quanto magis poſt coronas victorias et triumphos: vnus homo Moyſes ſexcētis milibus ar

matoꝝ impetrauit veniā a dño. Exo.xxxij.xlv.diſt.diſciplina. Et Stephanus veniā deprecat. Act.vij. et poſtq̄ cum chriſto eſſe ceperūt nō minus valebūt. Paul⁹ apl̄s.cclvj. aias ſibi aſſerit donatas. Act.xxvij.et nunc cū chriſto reſidēs ora clauſurus eſt: Perſecutio martyrū in equo ruſo ſignata eſt. Apoc.vj. Hereticoꝝ in equo nigro.vt ibi. Hypocritarū qui nūc conſumunt eccleſiam: in equo pallido. Jn equo albo eccleſia primitiua.vt ibi.

¶ Articulus.I. A

Sciſcitor etiā abs te

dña gentiū mater eccleſia: vbi ſunt confeſſores tui lucidi: poſtq̄ martyres inclytos ꝓdidiſti: Fūdata es in cōfeſſione Petri clauigeri. Mat.xvj.xix.diſ.ita dicēs. Fides tua te ſaluā fecit. Luc.vij. Confeſſione induta es. Cōfeſſione pulchra effecta es. ſm̄ Dauid. Audiuiſti a ſpōſo. Si me cōfeſſa fueris coram hoībus: confitebor et ego te corā patre meo ⁊ angelis dei. Luc.xij.vbi Ambro. Preclare fidē intexuit: et fidei ipſi virtutū fundamēta ſubiecit. Nam vt fortitudinis fundamentū eſt fides: ita et fidei firmamētū eſt fortitudo. Jtem ibi Chryſ. Nō eſt ergo cōtentus fide intrinſeca: ſed ⁊ exteriorem confeſſionē requirit. Inducēs aūt nos ad fiduciam ⁊ maiorē affectū.ait Paulus ad Roma.x. Si cōfitearis ore tuo dñm ieſum: ⁊ credas in corde tuo ꝙ eū dñs a mortuis ſuſcitauit: ſaluus eris. Totū chriſtū et myſterijs in his interpretatur. Decet em̄ prius ortū a deo patre verbū.i.vnigenitū ex ipſius ſubſtātia cōfiteri dñm oīm: nō tāq̄ ab extrinſeco et furtiuū ſortitū dominiū: ſed exiſtētē re vera naturaliter dñm.in vtroq; ſymbolo.dñm ieſum chriſtū ⁊ patrem. Cōſequenter oportet fateri ꝙ hunc deus a mortuis ſuſcitauit: ipm̄.ſ.factū hoīem et paſſum in carne ꝑ nobis: ſic em̄ reſurrexit a mortuis. Quiſquis ergo ſic cōfitebitur chriſtū corā hominibus vt deū ⁊ dñm: chriſtus eū cōfitebitur corā angelis dei: tūc tēporis quū deſcēderit cū ſanctis angelis in gloria patris ſui in ſeculi cōſummatiōe. Mat.xxv.huculq; Chryſ. Dixiſti in Pſ.cv. Cōfiteamur nomini ſancto ſponſi: et gloriemur in laude eius. Jterum dicis in pſ.cx.⁊ cxxxvij. Confitebor tibi dñe in toto corde meo. Et iterū in pſ.cxliiij. Cōfiteātur tibi oīa opera tua. et pſalmographus in perſona tua hāc cōfeſſionez ſepiſſime repetit: vt eā cordi et auribus tuis inculcet. Sed quis hodie ex illis qui ſe filios tuos dicūt: ⁊ maxime qui te regūt: ſpōſum tuū dñm ieſum chriſtū veraciter confitetur: Radix em̄ vere fidei cōfeſſionis in corde naſcit. ſm̄ Chryſ. Quia corde credit ad iuſtitiā. Roma.x.et Philippus eunucho ait. Si ex toto corde credis. Act.viij. Jn ore ſicut flos ꝓducitur: q: ore fit cōfeſſio ad ſalutē.ad Roma.x.et pſ.cviij. Cōfitebor dño nimis in ore meo. Propter quā confeſſionem ait dñs cephe Petro cōfitenti. Tu es chriſtus filius dei viui. Beatus es Simon bariona. Mat.xvj. Quā beatitudinem tūc perdidit ⁊ pro illo tpe ipſe Simon: quum timore mortis negauit: ⁊ ait. Nō noui hoīem. licet corde nō negaret: criminaliter tamē peccauit: ſed hereticus nō fuit: quia nō corde negauit: ſed propter oris negationē periſſet: niſi ad lachrymas cucurriſſet: ⁊ niſi eum dñs miſericorditer reſpexiſſet.de hoc Mat.xxvj.diſt.l.fidelior.vj.q.j.imitare. xj.q.iij.nō ſolum.de peni.di.j.petrus. ¶ B Et hoc ideo quia radix que nō germinat frondes: exiccata eſt: et fides cordis et nō oris arida eſt.nā et ideo deus nobis dedit os ſicut ⁊ cor: vt vtrūq; pariter chriſtū cōfiteatur: fructus vero cōfeſſionis in operib⁹ oſtendit. Sed preuaricatores redite ad cor. Quot em̄ intra iſtā ſanctā eccleſiā perfidi heretici corde negant ſaluatorē noſtrū incarnatū verbū: aut eum verū deum chriſtū negantes corde.i.hominē de ſpirituſancto conceptū: ⁊ plenū ſpirituſancto: ſubſiſtentem ex aīa rationali ⁊ humana carne: paſſibilem ⁊ mortalē negātes: aut verū dei filiū/ patri conſubſtantialē/ coomnipotētem/ et coeternū pertinaciter diffitētes. xxiij. diſt. qui epiſcopus.ex de ſum.trini.c.j.⁊ de cele.miſ.in quadā.§.rn̄.et ex